

3
2

MICHAËLIS
A M A T I
PRESBYTERI NEAPOLITANI
D E
O P O B A L S A M I
S P E C I E

Ad Sacrum Chrisma confi-
ciendum requisita

DISSERTATIO

Historico - Dogmatico - Moralis.

NEAPOLI MDCCXXII.
Typis FRANCISCI RICCIARDI.
Ex Publica Auctoritate.

כל ידו מקדשכם אלה שמים ויחשב
אדרונה לבית אלה שמים ויחשב
להנה קאף :

**Omne, quod ad ritum Dei Coeli pertinet,
tribuatur diligenter in domo Dei Coe-
li: ne forte irascatur.**

I. Esdrae VII. 23.

BENEVOLO LECTORI

Felicitatem .

Tanta est hisce temporibus scriptu-
riendi libido : tantaque librorum
mole jam penè obruimur : in quibus vel re-
siquit crambem Autores, vel inepta pro-
fus, & spongia potius delenda, quam Ty-
pis donanda oculis legentium obtrudunt,
ut facile mihi persuaserim, Candide Le-
ctor, hanc, quam tibi exhibeo Opellam,
vel ad inanem ostentationem antiquas
eruditionis, qua certe minime pollere pro-
fiteor scriptum, fore censendum, vel ea-
dùtaxat præferre, quae jam ab aliis in-
signis notae Scriptoribus, vel ad nauseâ
scripta, & pertractata sint, ac proinde
futilem, & indignâ, quae vel cursim le-
gatur. Facturus sum ergo operae pretiû,
si tibi ipso in limine scribendi rationem,
& causam, & quae legenda proponam
ingenue, & sine fuce explanem. Ista quae
sint, paucis accipe. Elapsi mensis die ter-
tia ad ornatissimam Oratorium, tota I-
talia celebratissimi Pharmacopolii, Mo-
nasterii FF. S. Francisci a Paula S. Lu-

do vico dicati ad Palatium, ut ajunt No-
strates, ut facerem de more, summo ma-
ne me contuleram. Sed ecce tibi Sacerdos
quidam ejusdem Familiae a Fr. Franci-
sco Vassallo Viro supra ceteros omnes
tam praeclarae artis Chymicae peritissi-
mo praeclaudato Pharmacopolio Praefe-
cto, Opobalsamum ad Sacrum conficien-
dum Chrisma expetebat. Sciscitabatur
Praefectus Peruvianum ne, an Tolutanum
exquireret. Sacerdos vero se ejusmodi
rerum ignurum profitebatur: ajebat dū-
taxat ab Ill. Nicoterensi Episcopo, sibi
commissum, ut Opobalsamum, & quidem
optimum, habendum, eique quam citissi-
me trasmittendum curaret: cujus vero
speciei ne hilum quidem in Epistola ejus-
dem Praefulis. Tum me intuitus idem
Praefectus interrogavit, quam Opobal-
sami speciem, esset daturus, ut Sacrum
Chrisma recte ex Ritu Ecclesiae confice-
retur. A qua tū ego haesi: utpote cui non
suppetebat memoria ea de re satis in Au-
toribus Sacris legisse. Id tantum reposui:
Opobalsamum ad Sacrum Chrisma ne-
cessarium esse scio, sed cujus speciei igno-
ro.

ro. Puto tamen aptum esse illud, quod in
Indicarum nucum putaminibus advehi-
tur: in mentem enim veniebat, ab rerum
Indicarum Scriptoribus illud, tanquam
optimum celebrari. Auscultavit bonus
ille Vir, & ejus speciei Opobalsamum ex-
petēti Sacerdoti ad praelaudatum Prae-
sulom remittendum dedit. Ego vero cum
facissem, domum reversus statim ad rem
diligentius pervestigandam animum ad-
jeci: cumq; permultos tum profanos, tum
Sacros consulissem Scriptores, depre-
bendi me in consilio, quod dederam haut
errasse. Laetabundus proinde rem po-
stridie eidem Fratri retuli, at ille ob-
mas sitabat primum: deinde elure locutus,
ait: se aliter a duobus Episcopis, qui
praecedenti die occidente jam Sole ad-
suam convenerat Officinam, accepisse: eosq;
professos, se Opobalsami Peruviani, spe-
ciem liquidi scilicet, ac nigri in conficien-
do Chrismate adhibuisse. Quamobrem
enixe precabatur, ut quae ea de re studio
comparaveram literis mandarem. Ita
enim causam istam antiquitatis late-
bris adhuc delitescentem in medium pro-
la-

lucem, ac e tenebris eructam clarius pate-
faciendum esse agebat. Re igitur matur-
rius discussa, obsequendam Amico censui,
Et eo vel maxime, cum apud neminem ex
Autoribus de Confirmationis Sacramen-
to agentibus, quaestionem satis pro meri-
to ad examen revocatum perspexissem. Eo
igitur, Candida Laetor, scribendae Dissert-
tationis causam, Et materiem, Quae
qualis futura sit, eam tibi hilari, prom-
toque anima exhibeo. Tu eum aequi bo-
nique consule. Si quaedam habeat, quae
probanda sint, calculum adde: si autem
non satis digna videatur flammis devo-
re: non renuo, quin, Et manus do: si non-
nulla adjicienda compereris adijce, Et pro
Sacra literaria Republica laborare ne
graveris. Ceterum si manusculam, quae
praebeo respiciendam existimos: benevo-
lum saltem animum, rectamque mentem
pro tua benignitate commenda. Vale.

Dabam Neapoli Idibus Martiis
MDCCLXXII.

*Rev. D. Julius Nicolaus Tornus Examinator
Curiae Archiepiscopalis revideat, & referat.
Neap. 2. Martii 1722.*

D. Petrus Marcus Giptius Can. Dep.
Eminentissime Domine.

Librum mole exiguum, re magnum, cui Titulus: *De Opobalsami specie ad Sacrum Chrisma conficiendum requisita, Auctore D. Michaele Amato Presbytero Neapolitano, Em. V. urgente auctoritate, quam adtentissime perlegi: nihilque in eo, quod ad nostrae Catholicae Fidei, aut Christianae morum disciplinae amissim non sit exactum, deprehendi. Porro Auctoris ingenium, styli elegantiam, multigenam tum Sacram, tum profanam eruditionem; & ut ita dicam, curiositatem, sum maximopere admiratus. Gratiae vero sunt illi habendae, quod rem adeo obscuram, & haecenus non satis discussam, & quidem Sacris Ministris Sacro Chrimati conficiendo praepositis quammaxime necessariam, tanta facilitate, ac doctrina explanet: nec minori studio, & labore ex variorum Auctorum voluminibus expromat. Dignum igitur existimo librum, qui publica luce donetur, dummodo Em. V. Auctoritas non desit. Datum Neap. xv. Calendas Aprilis anno Christianae Epochae c1313ccxxii.*

*Em. V. Humillimus, Obsequentissimus,
& Additissimus Famulus
Julius Nicolaus Tornus.*

*Attento dissa relatione imprimatur. Die 16. Apr. 1722
D. Petrus Marcus Giptius Can. Dep.*

Rev. D. Cyrus de Alteriis videat, & in scriptis referat.

Mazzaccara Reg. Villosa Reg. Alvarez Reg.
Giovene Reg.

Provisum per S.E. Neap. die 23. Martii 1722.
Mastellonus.

Excellentissime Princeps.

Dissertationem Historico-Dogmatico-Mo-
ralem de Opopobalsamo ad Sacrum Chri-
stina conficiendum requisito, a D. Michaeli Amato
Neapolitano Presbytero conscripta, sedulo per-
legi; nihilque Jurisdictioni Regiae in ea nactus
sum minus consonum, immo vero summam
eruditionem, atque elegantiam singularem,
Quare, ni secus E.V. videatur, typis mandari
posse tanti Viri labores existimo; quemadmo-
dum mihi admirandos, ita rerum Ecclesiastica-
rum studiosis apprime utiles. Neapoli xvi. Ca-
lendas Aprilis MDCCXXII.

E.V.

Additissimus, & Obsequentiss. Servus
Cyrus de Alteriis.

*Stante supradicta relatione imprimatur; ve-
rum in publicatione servetur Regia Prag-
matica.*

Mazzaccara Reg. Villosa Reg. Alvarez Reg.
Giovene Reg.

Provisum per S.E. Neap. die 14. Aprilis 1722.
Mastellonus.

(I)
D E

OPOBALSAMI SPECIE

*Ad Sacrum Chrisma conficiendum
requisita*

DISSERTATIO *Historico-Dogmatico-Moralis.*

E Opopobalsami specie, ad Sacrum conficiendum Chrisma ex Catholice Ecclesie Ritu requisiti, verba facturus, officii esse duxi, hujus Dissertationis in limine, nonnulla de origine & causa commissionis Opopobalsami cum oleo in praefati Chrismatis confectione breviter adferre. At vero priusquam de tempore, quo hujusmodi usus in Ecclesia inoleverit, differamus, illud cum primis animadvertendum est, quod quamvis apud Orientales Confirmationis Chrisma, tum olei, tum triginta-quin-
A que

que Aromatum, seu herbarum exquisiti
 odoris speciebus, cum vini non exigua
 quantitate admittance conficiatur, ut in
 eorum *Euchologiis* videre est, ubi de
 Chrismate agunt, & apud *Justinum Mar-*
tyrem(a) in *Dialogo cū Triphone*, ubi etsi
 non explicet, quaenam fuerint illae Aro-
 matum species, fatetur tamen in genere
 ex pluribus Aromatum simplicium com-
 positione coalescere: Apud Occidentales
 tamen ex oleo olivarum dumtaxat, &
 Opobalsamo conficiendum esse, tum alia-
 rum Ecclesiarum, tum Ecclesiae Roma-
 nae, & antiqui & moderni Rituales edi-
 cunt. Id vero potissimum constat ex
Sancto Gregorio I. cognomento *Ma-*
gno, (b) haec scribente in illa verba *Ca-*
pitis I. Cantic. Botrus Cyprī dilectus
meus in vineis Engaddi. In Engaddi, in-
 quit, *Balsamum gignitur. quod cum oleo*
 Pon-

(a) Floruit saeculo II. c. an. CXL. Triphonem *stum*,
 cum quo Justinus disputat, Eruditi existimant eun-
 dem fuisse, quem Judaei Rabbi Tarphonem, & vul-
 go Sacerdotem divitem vocant, Rabbi Achibae col-
 legam & commilitonem: qui ob rebellionem in Barco-
 chabe excitatam, Patria relicta in Graeciam se
 contulerat. (b) Saeculo VI. labente vitam ducebat
 circa an. DXC.

Pontificali benedictione Chrisma efficitur, quo dona Sancti-Spiritus exprimentur. Et in Lib. Sacram. eidem Sancto Pontifici adtributo, (a) in Coena Domini, quando Chrisma benedicitur, legitur: Praeparantur ampullae duae cum oleo, quarum melior defertur Pontifici, ut accepto Balsamo, & commiscitatio cum oleo, manu sua impleat eam. Ita quoque Venerabilis Beda (b) in idem Caput I. Cantic. ad eadem illa verba, Botrus Cypri, &c. In vineis, ait, Engaddi Balsamum gignitur, quod in Chrismatibus confectioe liquori olivae admisceri, ac Pontificali benedictione solet consecrari, quatenus fideles omnes cum impositione manus Sacerdotalis, qua Spiritus-Sanctus accipitur, hac unctione signetur. Idem legitur in Libro de Divinis Officiis, qui

A 2 Al-

(a) Praefatus Sacramentorum liber, vulgo S. Eligii Missale nuncupatur. Vide, quae de eo scribit Hugo Menardus in eius Praefatione; (b) Saeculo VIII incipiente aetatem agebat circa an. DCCI de hujus S. Doctoris Operibus tum editis, tum MSS, observandum est, quid scribit Jo. Mabillonius in saeculo Benedicti saeculo III. Part. I. pag. DXXXIX, & DLV.

Alcuino (a) tribuitur, & apud *Amalarium* Metensem Diaconum *(b)* in *Libro I. de Ecclesiasticis Officiis, cap. XII.* & tandem alijs omiſſis, *Eugenius IV (c)* in Decreto pro Inſtructione Armenorum, de Confirmatione loquens, inquit: *Cujus materia eſt Chriſma confeſtum ex oleo, quod nitorem ſignificat conſcientiae, & Balaſmo, quod odorem ſignificat bonae fa- mae.* His ergo praelibatis, videndum modo eſt, quo tempore hic uſus admiſcendi Opobalaſmum cum oleo pro ſacra unctione, in Confirmationis Sacramento peragenda, in Eccleſia coeperit.

Et

-
- (a) *Alcuinus, ſive Flaccus Alcuinus, vel Albinus flor. ſeculo VIII. c. an. DCCLXXX. Liber de Divinis Officiis, ſive Expoſitio Romani Ordinis habetur ſub ejus nomine inter alios Scriptores ejusdem argumenti ſaepe editus. Alcuini autem non eſſe, & poſt annum M. ſcriptum eſſe certo certius conſtat.*
- (b) *Amalarius Metenſis Diaconus, ſeu, ut alii volunt, Metenſis Corepiſcopus inter vivos degebat ſeculo IX. c. an. DCCCXII. De hoc opere de Divinis, ſive Eccleſiaſticis Officiis ſic Boſtonus Burienſis: Scripſit Amalarius ad Ludovicum Regem de Offic. Eccleſ. lib. IV. quorum principium (Glorioſſime) finis (Orationes); unde liquet, poſtrema duo IV libri Capita adjeſſitia eſſe; ſicut nec in Indice Capitulorum IV libro praefixo ea comparent. (c) Flor. ſeculo XV. circa an. MCDXXXI.*

Et quidem ante sextum seculum, nec apud Orientales, nec apud Occidentales in usu fuisse videtur. Apud Scriptores enim Graecos ante IV seculum, qui Confirmatoriae Unctionis meminerunt, de praefata Opobalsami admistione cum oleo altum silentium est, ut apud praelaudatum *Justinum Martyrem*, *Basilium*(a), *Cyrillum Jerosolymitanum*(b), & *Dionysium Lib. de Ecclesiastica Hierarchia*(c) observari potest.

Ante quoque sextum seculum nullus inter Latinos invenitur Scriptor, qui de hac admistione loquatur: nec *Tertullianus* enim(d), nec *Cyprianus* (e), nec *Innocentius* Papa I.(f), nec *Augustinus*(g), quamquam omnes de Chrismate frequenter locuti sunt, praedictae admistionis

A 3 um-

-
- (a) Seculo IV. in vivis erat c. an. CCCLXX. (b) Eodem seculo IV. flor. c. an. CCCL. (c) Dionysius flor. seculo I. c. an. L. Sitne hujus Dionysii praed. lib. aliaque eidem adtributa opera, Eruditis examinandum relinquimus: sufficit enim nobis, ut eorum quisquis fuerit autor ante VI. seculum scripserit. (d) Seculo II. vivebat c. an. CXCII. (e) Seculo III vitam agebat c. an. CCXLVIII. (f) Flor. circa seculi V. initium, an. CCCCLII. (g) Vitam duxit seculo IV. & V. c. an. CCCXCVI. usque ad CDXXX

umquam meminerunt. Unde illam inter Latinos circa sextum tantum seculum usurpatum fuisse, fatendum est, de qua postea *Gregorius I*, cujus verba supra retulimus, & *Gregorius Turonensis* (a) scripserunt.

Hic autem notandum, ne ab aliquo opponatur, antiquiorem esse hunc usum in Ecclesia, ex eo quia *S. Cyprianus Lib. de Cardinalibus Christi Operibus ad Cornelium Papam* inscriptum, in *Serm.* seu *Tract. De Unctione Chrismatis* & aliis *Sacram.* loquendo de iis, quae in Feria v. Coenae Domini fiunt, scribit: *Hodie in Ecclesia cum ceteris unctionibus ad populum acquisitionis sanctificandum, in participationem dignitatis & nominis, sacrum Chrisma conficitur: in quo mistum oleo Balsamum Regiae & Sacerdotalis gloriae exprimit unitatem, quibus dignitatibus initiandis, divinitus est unctio instituta.* Qui locus praesertim laudatur ab *Hugone Menardo* (b),

Wil.

(a) *Seculo VI in vivis erat c. an. DLXXIII.* (b) *In notis, & observ. ad lib. Sacram. S. Gregorii Papae I. in notis ad Fer. V. in Coena Domini.*

Wilhelmo Lindano (a), & Vincenzio Contensonio (b). Non, inquam, id obstat: praefatum enim opus, in quo duodecim Sermones, seu Tractatus de Christi nostri Redemptoris Operibus habentur, Sancti *Cypriani* non esse, omnes Eruditi fatentur, ut videre est apud *Bellarminum (c)*, *Hesselium (d)*, *Possevinum (e)*, *Antonium Arnaldum (f)*, *Guilielmum Cave (g)*, ceterisque praetermissis, *Natalem Alexandrum* in sua *Hist. Eccles. (h)*, ubi scribit: *Supposititium esse hoc opus Cypriani, ex eo quia nec vetera MSS. Cyprianicorum Operum illud exhibent, nec stylus Cyprianum sapit, nec doctrina Cyprianae consonat*. Id, quod etiam notavit citatus *Bellarminus*: Unde, ut prae laudati *Cave & Alexander* advertunt, aliique ex modernis Scriptoribus, praedictum opus esse *Arnoldi Bonae-Vallis Abbatis*

A 4 in

(a) *Panopliae Evang. lib. IV. cap. XXVI.*

(b) *Tom. II. Theolog. mentis & cordis lib. XI. p. I. Dissert. IV. cap. I. Specul. II.* (c) *Lib. de Script. Eccles.* (d) *In Cens.* (e) *Lib. de Comm. sub una specie.* (f) *De freq. comm. p. I. cap. XI.* (g) *In Hist. liter. Scriptor. Ecclesiast.* (h) *Seculo III. cap. XIV, art. IV. n. III.*

in Dioecesi Carnotensi, qui seculo XII vixit sub *Hadriani IV.* Pontificatu, quod praesertim constat ex *Codice MS. Oxo-*niensis Collegii omnium Animarum, qui hunc librum representat sub nomine praefati Abbatis ad *Hadrianum* Papam inscriptum.

Et ne maleferiati quidam homines ultra nobis circa hunc usum obganniant adferendo missionem hanc Opobalsami cum oleo in Confirmationis materia, sicut & unctiorem ab Heterodoxis Sanctam Ecclesiam mutuam esse, ex iis, quae scribit *S. Irenaeus* (a) *Lib. I. cap. xviii.* quo loco Valentianorum instituta recensens, unctiorem etiam ceremoniam eis adnumerat: ait enim, *Post deinde unguunt Sacratum Opobalsamo. Unguentum enim hoc typum dicunt ejus suavitatis, quae est super univ[er]su[m]. Quidam autem eorum adducere quidem ad aquam supervacuum esse dicunt: admiscentes oleum & aquam in unum cum quibusdam profanis dictionibus similibus, quae supra praediximus, mittunt*
su-

(a) *Flor. seculo II. circa an. CLXV II.*

super eorum caput, qui sacrantur, & hoc esse redemptionem volunt, unguunt autem & ipsi Opobalsamo. Id, quod praesertim *Heracleonis* Sectarii ex *Valentinianae* Haereseos fonte fluentes observabant, qui tamen suos, dum animam agerent, novo quasi modo redimebant: Oleum, vel *Opobalsamum* aqua temperatum ipsorum capitibus infundentes, & invocationes quasdam Hebraicis conceptas nominibus adhibentes, quibus muniti a superioribus Principatibus, & Potestatibus coerceri, viderique non posse dicebant; inferioremque ipsorum hominem sursum posset a nemine conspectum evadere, de quibus *S. Epiphanius* (a) scripsit *Haeresi xxxxi.*

At, quam ridicule ista effutiant Novatores pluribus demonstratur. I quia, ut recte advertit eruditissimus *Petrus Daniel Huetius* (b), omnes Sacramentorum materiae sumtae sunt ex rebus communibus & obviis, ex aqua nempe, oleo, Bal-

fa-

(a) *In vivis erat seculo IV. circa an. CCCLXV III.*

(b) *In Alnetanis quaest. de concordia rationis & fidei, cap. XX.*

famo, pane, vino; quin & ex earum quotidiano & frequenti usu, perceptisque inde utilitatibus designari Sacramentorum peculiare effectos, nemo, qui Catholicus audit, ignorat. His vero etiam rebus, quamquam superstitiose, Ethnici utebantur in suis Ritibus; at non propterea deducitur, ab illis Christum Dominum & Sanctam Ecclesiam, in Sacramentorum materiis & Ritibus stabiliendis, res & ceremonias accepisse. II, quantum adinet praesertim ad commissionem Opopobalsami cum oleo in Sacro Chrismate conficiendo, cur non hoc verius fatendum est, ex Sacris Literis Sanctam Ecclesiam desumisse, ut sacrae Unctionis in Confirmationis Sacramento mysteria magis exprimerentur; praesertim propter Opopobalsami fragrantiam, quae *Eccles. xxvi. 20.* his exprimitur verbis: *Sicut cinnamomum & Balsamum aromatizans, odorem dedit. & v. 21. Quasi Balsamum non mistum odor meus.* Etenim ex Opopobalsami odore addiscere satis possunt Fideles Confirmati, sibi licere cum

Apo-

Apostolo dicere (a): *Christi bonus odor sumus.*

Sed enimvero hunc Unctionis Ritum, quis inficiari potest, illum Sanctam Ecclesiam e Scripturis accepisse, non solum quantum ad eam, qua in Baptismo, Confirmatione, Sacra Ordinatione utitur; verum etiam quantum ad illam, quam in Ecclesiarum Dedicatione, Regumque Consecratione adhibet. Et quidem antiquissimum hunc morem fuisse, vel *Jacobi* exemplum ostendit (b): lapidem enim, quo erat usus pro cervicali, Deo dicavit *soleni aspersione olei*, cum in somnis vidisset Angelos Dei de Coelo adscendentes & descendentes; qua visione veluti conterritus exclamans dixerit: *Quam terribilis est locus iste, non est hic aliud, nisi Domus Dei & porta Coeli.* Ex quo loco praecipue Eruditi colligunt, libamen olei non in Sacrificiis tantum, sed extra Sacrificia, ubi quid consecratur, sanctificabatur & Domino dicabatur, adhiberi sueviffe (c). Quem Ritum olim usitatum.

(a) *II. Cor. II. 15.* (b) *Genesis XXVIII.* (c) *Spencer. de LL. Hebraeor. rit. Dissert. III. de Purif. & Lustrat. Hebr. in fine.*

tissimum ; nec in se superstitiosum Deus adprobavit, voluitque, ut *Moyſes* hoc ipſo Tabernaculum, ceteraque ſibi dicaret, ſanctificaretque . Methodum Chriſma hoc conficiendi præſcribit *Exodi xxx. 23*, & ſeqq. additque : *Facies unctiõnis oleum ſanctum, unguentum compositum opere unguentarii, & unges eo Tabernaculum testimoni, & Arcam Testamenti, menſamque cum vasis ſuis, Candela-brum & utensilia ejus, Altaria Thy-miamatis & holocausti, & univerſum ſupellectilem, quæ ad cultum eorum pertinet, ſanctificabisque omnia, & erunt Sancta Sanctorum. Qui tetigerit ea, ſanctificabitur. Aaron & filios ejus prætere-rea unges, ſanctificabisque eos, ut ſacerdotio fungantur mihi.* Idem præceptum ulterius repetit *Exodi xxxv. 9*, & ſeqq. Quod, & *Moyſes* ſedulo implevit, ut li-quet *Num. viii. 1*, & *Levit. viii. 5. 10. 11*. Et quia Sacerdotes itidem Deo conſecrabantur, olei aſperſione purgandi, ſanctificandique erant, juxta mandatum Dei (a). Quo præterea ritu Chriſtum a-
dum-

(a) *Levitici V III. 12.*

dumbrari, constat ex variis Scripturae locis (a). Reges quoque per inunctionem cōstitutos fuisse, ex *Jouthami Apologo* (b), patet: *Ierunt ligna, ut ungerent super se Regem. Quemadmodum etiam postea Reges David, Saul, ceterique uncti sunt* (c), ut Sancta eorum Persona esset inviolabilis, Deoque sacrata; quam subditi eo amplius venerarentur, ac se subjectionis lege adstrictos sentirent, nec eam unquam violarent.

Postquam vero Sacerdotium exter-
num in N. T. desierat mystica ratio-
ne, quae de Sacerdotio & unctio-
ne in V. T. praecepta erant, in N. T. ad
omnes fideles adplicantur, quippe qui
coram Deo facti dicuntur *Sacerdotes &
Reges per unctioem spiritualem* (d), quae
omnibus fidelibus communicata est (e) ab
ipso Christo vere uncto, unde etiam no-
men accepit, & fidelibus suis communi-
ca-

(a) *Psal. XLV. 8.* (b) *Judic. IX. 9.* (c) *I. Samuel. X. 1. -- XV I. 14. --- I. Reg. I. 39. -- II. Reg. IX. 6. 9.*

(d) *Apocal. I. 5. -- V I. 10. -- I. Petr. II. 5. 9.*

(e) *Joan. I. 16. & II. Joan. I I. 20. 27.*

cavit, quod vocentur *Uncti*, seu *Christiani*.

Hoc ipsum, quod spiritualiter de omnibus fidelibus Scriptura Sacra praedicat, Christiani signis quibusdam externis exprimere voluerunt: & inde varia unctio-
num genera reperta sunt, de quibus mentionem injicit *Innocentius III.* in Decretali Epistola Patriarchae Constantinopolitano missa (a): *Quia vero*, inquit Pontifex, *Christus fecit nos in sanguine suo Deo nostro Regnum & Sacerdotes, propter quod Petrus Apostolus ait: Vos estis genus electum, Regale Sacerdotium: ideo in Novo Testamento, non solum Sacerdotes & Reges unguuntur, sed omnes Christiani bis ante Baptismum, sed oleo benedicto, primum in pectore, deinde inter scapulas; & bis post Baptismum, sed Chrismate Sacro, primum in vertice, demum in fronte.*

Nec officit, quod simili rerum unctio-
ne utebantur quoque Ethnici; qui tamen eo detinebantur errore, ut lapides, quos
inun-

(a) Anno MCCIV. & habetur Cap. unico extr. de Sacra Unctione

Inunxissent, adorarent, divinitatisque nescio quid ea olei perfusione eis superillabi crederent, ut innuit *Lucianus* (a); & testatur *Arnobius* (b). Quin & *Joannes Clericus* (c) ostendit, frequentissimum olei usum fuisse in Sacris Ethnicorum, & imprimis Aegyptiorum Ritibus. Etenim haec omnia perpendens *S. Augustinus Lib. xvi. de Civ. Dei, cap. xxxviii.* Jacobi gesta expendens, rectissime ait: *Non esse ea comparanda Gentilium superstitionis ceremoniis: quandoquidem, quod Jacob, inquit, fecit, ad Prophetiam pertinet. Neque enim more Idololatriae lapidem perfudit oleo, quasi faciens eum Deum; neque enim adoravit eum lapidem, neque ei sacrificavit, &c.* Ex quibus nemini non innotescit, morem inungendi res Deo dicandas, quamquam aliquatenus & a Gentilibus usurpatum; longe tamen diversa ratione & fine ab Ethnicis, ac a Fidelibus, quibus vera illuxit Religio, ad praxim reductum fuisse: siquidem

Ethni-

(a) *In Alexand. Pseudomante post medium de Rutelio Romano loquente.* (b) *Lib. I. advers. gentes.* (c) *In not. ad Judic. IX. 9.*

Ethnici ea, quae a Fidelibus acceperant, ad superstitionem, & Idololatriam deflexerunt^(a), ut *Valentinus*, ejusque sectarii etiam egerunt, a quorum tamen iniquitate & abusu semper abhorruit, & abhorret Sancta & Catholica Ecclesia, ut ex iis, quae diximus, satis abunde liquet.

Postremo, ut tandem Heterodoxorum ora prorsus occludamus, operae pretium est, nonnulla, quae manuum impositionem ad Confirmationis Sacramentum requisitam contingunt, proferre. Qua in re illud est cum primum recolendum, manuum scilicet impositionem Ritum fuisse, quocum preces, aut benedictio conjungebantur, ut Veteris Instrumenti literae nos docent. Primum est adhibita ea ceremonia a Patribus erga liberos, quibus bene adprecari volebant, & partem facultatum relinquere: sic *Jacobus* bene precaturus filiis *Josephi*,^(b) eorum capitibus

(a) Quae posteriores Ethnici ex Christianismo in Gentilissimum transvererunt. Vide in Epist. Juliani Caes. ad Ursacium summae Galatae Sacerdotem, quae integra, adfertur ab Antonio Vandedale in Dissert. Antiquit. quin & Marm. &c. Dissert. I. cap. I. (b) *Genes. XLV II. 14.*

tibus manus imponit . Deinde usurpata fuit ad significandam participationem potestatis cum aliis, aut ejus ad successoris transmissionem: Sic cum *Moyfes LXX Viros* adjutores sibi creavit(a), factum hoc est, ut putat *Maimonides*:(b), impositione manuum . Itidem cum morti vicinus esset, & Josuam successorem designaturus, Deus eum jussit (c), *adsumere Josuam & manus ei imponere* .

Triplicem ergo hunc morem imitata videtur Ecclesia in Novo Testamento, iisdemque actionibus manus impositionem praecipue adcommodasse . In precibus adhibetur , sive curentur morbi, sive remittantur peccata. Corporis aegritudines , corporea scilicet vincula (d) curabantur manuum impositione (e) , prout praedixerat Christus (f) . Similiter peccata , spiritualia vincula solvebantur eodem Ritu: quandoquidem poenitentes impositione manuum adhibita, absoluebantur . Hinc ad *Hebraeos VI. 2.* sicuti

B Bap-

(a) Num. xi. 17. (b) *Sanbed.* cap. iv. (c) Num. xxvii. 18. (d) Lucae xiiii. 16. (e) Actor. xix 17. & xxviii. 8. (f) Marci xvi. 18.

Baptismatum nomine denotantur ceremoniae, quas Judaei & Christiani usurpabant in admittance Profelytorum, sic impositione manuum significatur receptio Profelytorum, qui post Baptismum erant lapsi, ut scite advertit *Johannes Clericus in praed. c. vi. ad Hebr.*

Qui Ritus etiam in Primitiva Ecclesia, juxta Apostolicum documentum servabatur, ut praesertim constat ex *Concilio Carthaginensi III, (a)* ubi decretum est: *Ut Presbyter, inconsulto Episcopo, non reconciliet poenitentem, nisi absente Episcopo, & necessitate cogente. Cujuscumque autem poenitentis publicum, & vulgatissimum crimen est, quod Univerſa Ecclesia noverit, ante Absidem MANUS EI IMPONATUR.* Et ex *Concilio Carthaginensi V (b)*, in quo legitur: *Presbyteris & Diaconis, si quando de gravi aliqua culpa convicti ministerio remoti fuissent, MANUS NON IMPONERENTUR, UT POENITENTEN.*

(a) *Celebr. Anno CCCXCV II. sub Siricio Pontifice Can. xxxii.* (b) *Celebr. Anno CCCXCV III. sub Anastasio Pontifice, Can. xi.*

TENTIBUS. Et tandem ex *Concilio Agatensi (a)*, ubi statutum invenitur: *Poenitentes tempore, quo poenitentiam petunt, IMPOSITIONEM MANUUM, & Cilicium super caput a Sacerdote (sicut ubique constitutum est) consequantur.*

Ex Ritu vero paternis benedictionibus manuum impositionem adjungendi forte profluxit impositio manuum in benedictione puerorum(b), qua impositione significabantur apti esse, qui per Baptismum in Ecclesiam admitterentur; quippe quorū misericordia Dei in Christo erat Regnum Coelorum, hoc est, Ecclesia in hac vita, & Coelum post mortem. Ad hanc benedictionem respicit (ut videtur) Ritus, quo Catechista dimittebat eos, quos instituebat antequam baptizarentur: unde *Eusebius lib. 1v. de Constantini vita*, de ipso, qui sese baptismo parabat, scribit: *Cum confessus esset, nimirum peccata, & fidem, manuum impositione precum particeps factus*. Et Scri-

B 2 ptor

(a) *Celebr. Anno DV I. sub Simmaco Pont. cap. xv.*

(b) *Marci x. 16.*

ptor Constitutionum , quae Apostolicae dicuntur,(a) memoratis iis , quae Cathecumenum doceri necesse est, subjicit: *Adoret, qui manus ei imponit, Deum.*

II. Ex consuetudine imponendarum manuum Successoribus, vel Adjutoribus in V.T. ortum duxisse videtur mos imponendi manus Episcopis, & Diaconis, cum ordinabantur(b) , ad quod manuum impositionis genus respicere Paullum, multi existimant, cum ad Timotheum scribens(c), ipsum admonere videtur, ne quemquam in Sacros Ordines cooptet, qui non sit spectatis moribus, illis verbis: *Manus cito nemini imposueris* ; quamvis alii sentiant, orationis seriem in dicto capite id potius spectare , quod fiebat in absolute, itaut moneretur Timotheus, ne nimis cito ad communionem reciperet eos, qui subjecti erant Censuris ; hoc enim modo poterat Timotheus fieri *particeps peccatorum alienorum*: quae verba, post prius adlata, immediate sequuntur.

III. De-

(a) Lib. vii. cap. xxxix. (b) Act. vi. 6. -- viii 17. -- xiii. 2. -- I. Timoth. iv. 15. -- II. Tim. i. 6.
(c) I. Timot. v. 22.

III. Demum impositione manuum confirmabantur maturiore aetate, qui antea baptizati fuerant, ut constat ex *Actor. VIII. 17. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum-Sanctum*; quam manus impositionem Confirmationis causa factam fuisse, vel ex eo certum est, quia proxime secuta est ea ceremonia conversionem & Baptismum eorum, in quorum gratiam adhibita est: *Cum autem audissent Apostoli, qui erant Jerosolymae, quod recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum & Joannem, qui cum venissent, oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum-Sanctum. Nondum enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati tantum erant in nomine Domini Jesu (a).* Haec verba optime conveniunt Confirmationi, quae ad solos Ecclesiae Rectores pertinebat, nec committebatur inferioribus Ministris, qualis erat Philippus Diaconus, qui Samariae degebat. Sic etiam videtur Paullus imposuisse manum Ephesius Discipulis *Actor. XIX. 5,*

B 3

E 6.

(a) *Actor. VIII. 14.*

¶ 6. *Quibus, cum baptizati fuissent; manus imposuit Paullus, &c.*

Haëtenus circa initia, admiscendi oleo Opobalsamum pro conficiendo Sacro Chrismate, & Uñtionis, ac manuum impositionis Ritus, Heterodoxorum cogente impudentia, vagati sumus: nunc e diverticulo in viam.

Ex iis, quae diximus, non obscure deducitur, admisionem Opobalsami cum oleo non esse de necessitate Sacramenti, nec praecepti Divini, sed tantum Ecclesiastici; id quod etiam ex eo constat, ut recte advertit *Gaspar Juenin(a)*, quod Innocentius Papa III. rogatus ab Hiliensi Episcopo (*b*), utrum iteranda esset Confirmatio cujusdam hominis, qui per errorem oleo simplici in fronte fuerit obsignatus, sic respondet (*c*): *In talibus non est aliquid iterandum, sed caute suppleendum, quod incaute fuerat omissum: super quibus verbis haec scribit Guilielmus Estius*

(a) *In comment. Hist. & Dogm. de Sacram. Dissert. III. cap. IV. art. III. (b) Anna MCCV. (c) Cap. Pastoralis, de Sacram. non iterand.*

stius(a): Dicens non esse iterandum, sed suppleendum, plane significat fuisse Sacramentum, & proinde Chrisma; quatenus Balsami admisionem includit, non fuisse ad ejus substantiam necessarium, alioquin enim iterandum fuisset, quod prius factum non subsistebat: sicut esset iterum baptizandus, qui non in aqua, sed in vino fuisset baptizatus.

Immo & Canonistae non pauci, olim hanc Undionem ad Confirmationis Sacramentum necessariam & essentialem non esse putabant, ut refert *Petrus Cardinalis Aureolus (b)*; inquit enim, suis temporibus gravem fuisse inter Theologos & Canonistas ea de re controversiam: Tenent enim, ita scribit(c) *Theologi*, quod *Chrisma est de essentia Sacramenti, sicut aqua est de essentia Baptismi, & tunc dicunt consequenter, quod Papa non potest immitare, faciendo, quod hoc Sacramentum fieret in alia materia. Brucardus autem, & alii Doctores Canonici tenens*

(a) In IV. Sentent. dist. VII. §. VIII. (b) Flor. seculo XIV. anno MCCCXXI. (c) In IV. Dist. VII. quaest. I.

*nent oppositum, & quod Papa similiter
 posset dispensare: & eorum motivum est,
 quia quod in tali materia fieret Sacra-
 mentum Confirmationis non fuit tradi-
 tum a Christo, nec ab Apostolis praecep-
 tum observari, sed fuit statutum ab
 antiquis Conciliis; talia autem immuta-
 ri possunt autoritate Papae. Et quam-
 vis ipsemet Aureolus hanc Canonistarum
 sententiam cum Theologorum dogmate
 conciliare conatur, eam autem usqueadeo
 non refellit, ut in illa sua conciliatione
 idem fere docere videatur: statuit enim
 diserte l.c. *Chrisma non aliter esse de sub-
 stantia hujus Sacramenti, quam manus
 esse de substantia hominis: nam sicut ho-
 mo carens manu, est quidem homo, tamen
 non integer: sic in Confirmatione, si non
 adhibeatur Chrisma, est quidem Sacra-
 mentum, non tamen integrum. Et Co-
 nink(a) ex Marsilio(b) idem, quod Aureo-
 lus narrat: docuisse nimirum olim, quos-
 dam Canonistas, sufficere ad essentiam
 hujus Sacramenti solam impositionem*
 ma-*

(a) De Sacram. qu. Lxxi. l. Assert. i. dub. i.

(b) In iv. qu. v. art. i.

manuum sine ulla unctiōe. Hinc Estius in IV. Distin. VII. §. VII. ait: Communio-rem esse sententiam, Apostolos initio suae praedicationis non usos fuisse Chrismate in administratione hujus Sacramenti; proptereaque probabile putat, eodem tempore manus impositionem locum materiae tenuisse, orationem locum formae; idque, subjungit, Decreto Florentino congruere, in quo legitur: quod loco illius manus impositionis, per quam Apostoli dabant Spiritum-Sanctum, in Ecclesia datur Confirmatio (a). Id, quod etiā innuit Synodus Moguntina (b) cap. XVIII, in quo Ecclesiarum Rectoribus injungit, ut diligenter populum instruant, cur hoc Sacramentum ab initio sola manuū impositione exhibitum, mox sub ipsis temporibus Apostolorum ex eorum traditione adhibita Chrismatis Unctiōe coeperit cōferri.

Insuper commissionem Opobalsami cum oleo in Chrismate esse tantum de
ne-

(a) Vide tamen in praedictum locum Estii, quae eruditissimus Anonymus adnotat in Editione Neapolitana, quae nuper prodiit: necnon Auctores, quos ibidem laudat, ea de re fuse pertractantes.

(b) Celebr. Anno MDXLIX,

necessitate praecepti Ecclesiastici, constat etiam: quia SS. PP. materiam Sacramenti Confirmationis frequenter oleum simpliciter adpellant, ut *Tertullianus* (a), *S. Augustinus* (b), & alii: Opobalsamum itaque non censebant ad essentiam Sacramenti necessarium.

Nec verba, quae profert Episcopus inungendo in fronte Confirmandum, *Chrisma te Chrismate salutis*, postulant, ut Opobalsamum oleo sit admistum, ut eorum constet veritas, quasi sine hac admistione Chrisma non esset: nam *Chrisma* in genere Unctionem, seu Unguentum significat. Unde & *Innocentius I. in Epist. ad Decentium, Euglibinum Episcopum* (c), Oleum Infirmorum, cui Opobalsamum non admiscetur, *Chrisma* vocavit; & *S. Augustinus lib. xvii. de Civit. Dei cap. x.* ait: *In Veteri Testamento Reges Christi vocabantur, Chrismate illo mystico consecrati: ubi nomine Chrismatis, oleum merum, quo*

Re-

(a) Lib. i. cont. Marc. Haer. cap. xiv. quos libros, qui sunt v, anno CCV II post ejus lapsum scripsit Tertull.

(b) Lib. xv. de Trinit. cap. xxvi. -- Lib. v. contra Donatistas cap. xx. -- Tract. cxviii. in Joan.

(c) c. an. CDXV II, vel XV III. juxta Greg. Holoatid.

Reges olim inungebantur, significat. Plura circa hanc controversiam lege apud laudatum *Estium l.c.*, *Cajetanum (a)*, & *Dominicanum Sotum (b)*.

Quod ad praefatam vero Confirmationis formam adtinet, in qua *Chrisma salutis* adpellatur, est advertendum contra Calvinum, quod egregie notat *Lindanus (c)*, *Chrisma salutis* dici, non quod *Ecclesia Spiritus-Sancti discipula optinetur citra illud*, nempe Confirmationis Sacramentum, *nemini salutem posse constare, sed tantum, quod eam hauc mediocriter promoveat, juvet, atque perficiat. Sicuti salutem a Christo in Baptismate acceptam, Episcopus sui officii, nominisque memor, docendo, exhortando, gregique invigilando promovet, conservat, atque adauget, si D. Paulo credimus, qui & Timotheum se se, suosque salvos facturum citra omnem Christi Salvatoris injuriam affirmat I. Timoth. 17. Quid quod Divus Paullus tot adeo locis sibi*
alio-

(a) III. part. quaest. Lxxii. art. 1, & 11.

(b) In IV. sent. Dist. vii. qu. un. art. 11.

(c) *Panopliae Evang.* lib. IV. cap. xxxiiii. in fine.

allorum adtribuit salutem: si quo modo eorum aliquos salvos faciam. Rom. II. Ita Lindanus.

Chrisma vero ex Opobalsamo & oleo confectum, tum apud Occidentales, tum apud Orientales peculiari benedictione ab Episcopo consecratur, qui Ritus antiquissimus est, cujus nullum reperitur initium, ut scribit prae laudatus *Gaspar Jucnin l.c.* Unde ex Apostolica traditione illum nos habere dicendum est, ut innuit *S. Basilius lib. de Spiritu-Sancto, cap. xxvii. Benedicimus, inquit, Baptismatis aquam, & Unctionis oleum: quibus vero scripturis edocti? nonne in secreta, & silenti traditione?*

Erravit ergo *Theodorus magnae Ecclesiae Constantinopolitanae Lector (a)* scribens: Petrum Fullonem, qui circa Annum CCCCLXXI aetatem agebat; & Euthychianam Haeresim professus est, Synodumque Calchedonensem II, & Oecumenicam IV (b) impugnavit, instituit-

(a) *Flor. seculo V l. circa ann. DXVIII. Lib. 11. suae Histor. Eccles.* (b) *Celebr. Anno CCCCLI. sub Leone I. Pont.*

tuisse, ut Sacrum Chrisma in Ecclesia coram omni populo consecraretur; nisi forte ejus verba, ut advertit *Edmundus Martene* (a), non de consecratione ipsa Chrismatis, sed de consecrationis publica sollemnitate, intelligi possint.

Ex hac Chrismatis benedictione, seu consecratione *Alexander de Hales* (b) in *sua Summa Theologiae*, Confirmationis Sacramentum de illorum numero a Christo Domino institutorum non esse, praesertim probare conatur: Haec enim fateatur *P. IV. q. IX. memb. I. art. I. Chrisma ideo ab Episcopo consecrandum esse, quia non est a Christo institutum, neque a Christo vim accepit. Et clarius l. c. memb. II. adserit: Hoc Sacramentum non fuisse a Domino institutum, nec dispensatum, neque ab Apostolis: Apostolos enim in*

Con-

(a) In Tract. de Antiq. Eccles. Discipl. in Divin. celebr. officiis, cap. XXII. §. III. (b) *Flor. seculi XIII. circa an. MCCXXX. suam Theologicam summam Innocentii IV. Pont. jussu scripsit, ut refert Bellarminus lib. de Script. Ecclesiast. illamque deinde Alexander Papa IV. Diplomate, & LXX. Virorum Ecclesiasticorum Syngraphis comprobavit, ut scribit Antonius Possevinus in Apparatu Sacro.*

Confirmationis usus esse sola impositione manuum sine Sacramento: sed postea institutum esse hoc Sacramentum in Concilio Meldensi (a), quantum ad formam verborum, & materiam elementarem, eique Spiritum-Sanctum contulisse virtutem sanctificandi. Et memb. II. art. I. §. I. in Resol. subiungit: Ut igitur in hoc Sacramento esset aliquid materiale figurans rem illius, sicut in aliis Sacramentis, conveniens fuit, ut forma Apostolorum mutaretur. Et rursus eod. art. §. III. dicit: Christum hoc Sacramentum non instituisse, nec ei vim dedisse. Cui sententiae ejus discipulus S. Bonaventura consentit adserendo (b): Christum non instituisse hoc Sacramentum Confirmationis, neque viventibus adhuc Apostolis institutum esse, sed post obitum Apostolorum materiam & formam hujus Sacramen-

(a) *Celebr. anno DCCCXLII. Kal. Junii sub Sergio Papa II. Sotus autem in IV. Dist. VII. art. I. refert, Alios Doctores Aurelianensi Synodo hanc institutionem tribuisse; non exprimit tamen, in qua ex quinque Aurelianens. Synodis, quae omnes seculo VI. celebratae fuerunt, id statutum fuisse Scriptores adserant. (b) In IV. sent. Dist. VII. art. I. qu. I. & qu. II.*

menti ab ipsis Ecclesiae Rectoribus, di-
 stante Spiritu-Sancto, instituta esse. Ja-
 cobus vero Cardinalis a Vitriaco (a) in
 Hist. Occidentali cap. xxxvii, de Confir-
 matione verba faciens, parum ab Alexan-
 dro, & S. Bonaventura dissentit. Haec
 enim loco relato scribit: Hoc Sacramen-
 tum institutum est partim ab Apostolis,
 quantum ad manus impositionem, partim
 ab Ecclesia, quantum ad Unctionem Chri-
 smatis, quod non legimus Apostolos fecisse.
 Et Petrus Cardinalis Aureolus (b) tamen
 si interdum aliter vel definiat, vel certe
 definire videatur, idem, quod Jacobus a
 Vitriaco his verbis scripsit (c): Ista Un-
 ctio per gratiam, quae est descensus Spi-
 ritus-Sancti in suis donis, in primitiva Ec-
 clesia, scilicet tempore Apostolorum, com-
 muniter fiebat in duobus signis, scilicet
 in apparitione ignis descendentis, & dono
 linguarum: Ecclesia ergo, quia non sem-
 per potuit talia habere signa, iccirco con-
 grue instituit signa communia pro omni-
 tem.

(a) Flor. seculo XIII. circa ann. MCCX.

(b) Flor. seculo XIV. circa ann. MCCCXXI.

(c) In IV. Dist. VII. qu. I. art. an. prop. I.

*tempore illis signis correspondentia, talia sunt oleum, & Balsamum. Ex quibus patet, ipsum quoque, quantum ad Chris-
 matis Unctionem, Ecclesiae tribuisse hujus Sacramenti institutionem. Horum forte
 Doctorum opinionem secuta est una ex antiquis Synodibus Beneventanis Pro-
 vincialibus (a); in ea quippe haec habentur: *Quinque vero de dictis Sacramentis
 ab ipso Deo instituta fuerunt, scilicet
 Baptismus, Sacer Ordo, Eucharistia,
 Poenitentia, Matrimonium: alia vero,
 scilicet Confirmatio, Extrema Unctio,
 fuerunt Divino instinctu ab Apostolis
 introdu&ta.**

At vero tantorum pace Doctorum cum Universali Ecclesia fatendum est, praefatum Sacramentum, sicut & cetera a Chri-

(a) *Concilium Provine. Beneventanum VI. habitum mense Aprilis MCCCCLXXIV. sub Ugone Guidardio Archiep. hujus nominis II. Tit. III. cap. II. ut legitur in Synodico Sanctae Beneventanensis Ecclesiae, cura, labore, & studio Fr. Vincentii Mariae Ordinis Praedic. Gard. Ursini Archiep. collecto, & notis illustr. fol. LXXXV. ubi ad praefata verba in margine notat: Juxta opinionem Antiquorum loquitur hoc Concilium, quia ali& contra-rium definitur in Concilio Tridentino, &c.*

a Christo Domino fuisse institutum, ejusque usum, ut ex Traditione accepimus, ab Ecclesiae incunabulis, ad hanc usque aetatem perdurasse, ut fusc contra *Dalwicum*, ostendit praeclarissimus *Natalis Alexander in sua Histor. Ecclesiast. (a)*. Quando autem a Christo fuit ordinatum inter se variant Doctores; nobis tamen adridet modofati *Gasparis Ivenin* sensus; qui *l. c. Dissert. III. qu. IV.* probat post Resurrectionem à Christo Domino fuisse institutum, cui etiam videtur adsentire *Natalis Alexander l. c. & in sua Theol. Dogm. & morali (b)*, ubi haec scribit: *Confirmationem a Christo fuisse institutam non ab Apostolis, aut ab Ecclesia, quia instituere novum Sacramentum, inquit S. Thomas, pertinet ad potestatem excellentiae, quae competit soli Christo. Instituit autem in ultima Coena Spiritum-Sanctum Apostolis promittens, eosque Ritum hujus Sacramenti docens: SI-VE POST RESURRECTIONEM, loquens cum Apostolis de Regno Dei, ac*

C idem

(a) *Seculo II. Dissert. x.* (b) *Lib. II. Tract. III. cap. 1. prop. un. in respons. ad 1. object.*

idem promissum confirmans, quavis istud Sacramentum, per se ipsum non administraverit, sicut Eucharistiam, & Ordinem. Hic Sancti Thomae sensus est, cum ait: Christus instituit hoc Sacramentum non exhibendo, sed promittendo, secundum illud Joannis XVI: Si non abiero Paracletus non veniet ad vos. Et hoc ideo, quia in hoc Sacramento datur plenitudo Spiritus-Sancti, quae non erat danda ante Christi Resurrectionem & Ascensionem, secundum illud Joann. VII. non dum erat Spiritus datus, quia Jesus non dum erat glorificatus. Videatur etiam quid super hoc scribit doctissimus Estius in 12. dist. VII. §. 12. ubi magis Sancti Thomae sensum dilucidat.

Ex benedictione item Opobalsami & Olei, non potest inferri, propterea non esse Confirmationis Sacramentum a Christo Domino institutum. I, quia etiam Panis in ultima Coena, antequam in ejus Corpus transubstantiaret Christus Dominus, illum benedixit, ut ex *Evangel.* habemus(a), nec ideo negatur, vel negari potest

(a) *Matth. XXVI. 26. Marci XIV. 22.*

test, Eucharistiam esse Sacramentum a Christo institutum, quia etiam nunc a Sacerdotibus ante Consecrationem Panis benedicitur ad Christi imitationem .

II. Quia, ut egregie probat praefatus *Gaspar Ivenin l.c. Dissert. III. cap. v. art. II.* Chrismatis consecratio, seu benedictio, non est necessaria necessitate Sacramenti, sed Ecclesiastici tantum; ex nullo enim Patrum textu evinci potest Chrisma commune, seu non consecratum Sacramentum non esse satis, si tamen cum manuum impositione, quae est inadequata Confirmationis materia conjunctum sit. Infuper ex nullo capite potest colligi Divinum de Chrismate consecrando praeceptum: non quidem ex illius antiquitate, cum admistionem aquae cum vino in Altaris Sacrificio, semper, & ubique adhibitam fuisse exploratum sit, & tamen ex universali, & perpetuo illo usu, eam a Christo praeceptam fuisse, nemo Theologus concludit. Tandem cum omnia Graecorum *Euchologia*, ac Latinorum *Pontificalia*, eam de qua agitur Chrismatis consecrationem praecipiant: jure sal-

tem Ecclesiastico necessaria sit oportet.
Haec *Ivenin*.

Quare autem Chrisma confacretur, rationem adfert *Optatus Milevitanus* (a) *lib. VII. adversus Donatistas*: Ut, scilicet, *Oleum Confirmatorium per preces virtutem ex Christi meritis accipiat.*

Tandem sciendum hoc Confirmationis Sacramentum institutum fuisse, ut Spiritus-Sanctus ad robur conferatur, quo instructi hostibus Fidei, tum internis, tum externis intrepide obsistamus. Hinc *Petrus Daniel Huetius* scribit (b): *ex Unctione firmandis infantium & pugilum*
COR-

(a) *Floruit seculo IV. circa an. CCCLXVIII, & Milevitanam Ecclesiam in Numidia rexit sub Valentino & Valentino Princ. Praefatum VII. librum adversus Donatistas, nonnulli ejus non esse suspicantur, ex eo quia Hieronymus, non nisi sex contra Donatistas libros ab Optato scriptos memorat, quin & ipsemet Optatus lib. I. propositi sui rationem reddens, se rem sex libris absoluturum esse promittit. Insuper quia praed. VII. lib. longe a praecedentibus stylo discrepet, & contraria nonnunquam dogmata in medium producit; unde antiqui quidem, ab Optato tamen diversi, auctoris opus esse censent. Alii vero ejus fuisse putant, aliquandiu tamen post sex priores libros ab eo elucubr.*

(b) *In Atnetanis quaest. de Concordia rationis, & fidei. lib. II, cap. XX, n. I.*

corporibus adhiberi solita, provenit Christiana Sacrae Confirmationis, quo delibuti Christiani adversus Dei hostes invicti stare possint. Deinde subjungit (a), Usum liniendorum infantium, & pugilum roborandi corporis caussa, in Sacramentum Confirmationis mutavit Deus. Notatus est a Galeno (b), mos ille ungentorum infantium pugilum ab omnibus. Ceterum in Sacris Mithrae, frontes initiatorum Religionis caussa fuisse signatas testatur Tertullianus (c); nunc quoque solemniquodam Confirmationis Ritu pueros septennes legi suae mancipant Persae caltores ignis: teneros ipsos infantes Brachmanes, litiis Sacra Unctione frontibus.

Faceffant vero Blaterones Heterodoxi (d), qui Caco-Daemonis afflatu dicere ausi sunt, praefatam doctrinam de Spiritus-Sancti acceptione per Sacram Christianis Unctionem, manuumque imposi-

C 3 tio-

(a) Num. II. (b) De Valetud. lib. I. & II.

(c) Lib. de praescript. Haeret. cap. XL, quem post lapsum scripsit circa ann. nempe CCV II.

(d) Martinus Chemnicus in Exam. Concilii Trident. ad Examen Canon. de Confirmatione,

tionem ex *Montanici Paracteti* schola
 prodiisse; eo quia illud, quod *Tertullianus*
lib. de Baptismo adversus Quintil-
iam scribit (a) Montanicum esse velint:
 inquit enim, ajunt, eos, qui baptizantur
 in aquis non cōsequi Spiritum-Sanctum,
 sed in aqua mundatos sub Angelis tan-
 tum praeparari Spiritui-Sancto, qui de-
 mum postquam egressi sint de lavacro
 per benedictam Unctionem, & impositio-
 nem manus advocetur, & invitetur. At
 quam inepta sit hujusmodi observatio,
 cuilibet sanæ mentis manifestum est.
 Quis enim unquam in Catholica Eccle-
 sia

(a) *Tertullianus ad Montani dogma prolapsus est in
 seculi II. exitu circa ann. scilicet CXCIX, ut ad-
 vertit Cave. Praefatum autem de Baptismo li-
 brum ante lapsum scripsisse Eruditi omnes faten-
 tur. Hinc in edit. Operum ejus juxta Pamelii,
 aliorumque correctionem cum notis ex Salmasio,
 Rhenano, aliisque desumptis in not. ad cap. VII.
 laudati libri, ut ad Catholicum sensum ea, quae
 scribit avocentur legitur: Chrismatis multiplex
 notio in Scriptoribus, alii de Confirmatione, quae
 ab Episcopo tantum administratur in Ecclesia
 Latina, alii de Unctione, quae fit ubi parvulus
 baptizatur intelligunt. De posteriori hac Unctio-
 ne locus hic accipitur, quae fit a Sacerdote in
 vertice, cum alia, seu Confirmatis ab Episcopo
 fiat in fronte.*

fia docuit per Regenerationis & Renova-
 tionis lavacrum non effundi, & quidem
 opulente Spiritum-Sanctum? Id enim fa-
 tis constat ex Sacrae Scripturae verbis,
Joan. i. 11. 5. Ad Ephes. v. 26. ex quibus
 hoc eleganter probat *Sanctus Hiero-*
nymus (a) in *Dialogo adversus Luciferia-*
nos. Quid autem efficiat Unctio, & ma-
 nus impositio in Confirmationis Sacra-
 mento, docet *Sanctus Hilarius Arelu-*
tensis (b) *Homilia in Pentecoste*, ubi prae-
 adfertam, tametsi ridiculam, difficulta-
 tem praevidens, inquit: *Sed quia dixi-*
mus, quod manus impositio, & Confirma-
tio ei, qui jam renatus est in Christo con-
ferre aliquid posset, forte cogitat sibi ali-
quis: Quid mihi prodest post mysterium
baptismatis, ministerium confirmantis?
Aut quantum video non totum de fonte
suscepimus, si post fontem adjectione no-
vi generis indigemus? Non ita est Dila-

C 4

Eis-

(a) *Flor. seculo IV. c. an. CCCLXXV III.*

(b) *Flor. seculo V. c. an. CCCXXX.* De hujus S. Do-
 ctoris Homiliis in singulas Anni Festivitates, quae
 inter ejus Opera connumerantur ab Autore, qui
 ejus vitam descripsit, & apud Surium extat die 9.
 Aprilis. Vide quae scribunt Eruditi.

Diffini . . . Sic enim exigit militaris ordo, ut cum Imperator quemcumque in militum receperit numerum, non solum signet receptum, sed etiam armis competentibus instruat pugnaturam. Ita in baptizato benedictio illa munitio est. Dedisti militem, da ei adjumenta militiae. Numquid prodest si quisquam parentum, magnam parvulo conferat facultatem, nisi providere studeat Et tutorem? Ita Paracletus regeneratis in Christo, Et Consolator Et Tutor est: Ideo dicit Sermo Divinus(a): Nisi Dominus custodierit Civitatem, in vanum vigilant, qui custodiunt eam. Ergo Spiritus-Sanctus, qui super aquas Baptismi salutifero descendit illapsu, in fonte plenitudinem tribuit ad Innocentiam, in Confirmatione augmentum praestat ad gratiam. Ex his ergo patet alienam prorsus esse Catholicae Ecclesiae doctrinam de Spiritus-Sancti receptione per Chrismatismis Unctionem, manuumque impositionem in Confirmationis Sacramento ab illa Montani sectatorum.

Atque

(a) Psalm. cxxvi. 1.

Atque haec dicta sunt de usus in Sancta Ecclesia in Chrismatis confectione Oprobalsami cum Oleo origine, Unctionisque cum manuum impositione Ritu in Confirmationis Sacramento. Progrediamur modo ad examinandum cujus speciei Oprobalsamum ex iis, quae nunc habemus ad praefatam confectionem requiratur, & ut recto procedamus ordine, prius de Oprobalsamo in genere, deinde in specie differamus oportet.

BALSAMUM itaque Graecis *βάλσαμον*, quod ad ejus etymon spectat, cum e Judaea exterarum Gentes acceperint non displicet *Joan. Gerardo Vossio* in ejus Etym. sic ob praestantiam vocari, quasi *יְדֵי לָבָן Babhal Seemen*, idest *Princeps*, seu *Dominus Olei*. Hoc autem nomine vocatur arbor, cujus succus *Οπρόβάλσαμον Oprobalsamon* dicitur, *succus* nempe, seu *liquor olei*, componitur enim ex *Οπός*, idest *succus, humor, coagulum*, & *βάλσαμον*, quod illam arbusculam designat ipsum Balsami succum producentem, quae arbuscula, seu lignum Balsami *ξύλοβάλσαμον Xilobalsamon* adpellatur

tur a *Ξύλον*, quod est lignum, ut *Servius* (a) & *Isidorus* (b) monent. Et lingua Punicæ præfatum lignum, seu plantam *Baalsamex*, idest *Coeli donum* dicitur, ut notat *Ulfes Aldrovandus* (c); Fructus vero Balsami *Καρποβάλσαμον* *Carpobalsamon* nominatur, ut videre est apud *Dioscoridem*, & *Galenum*.

Hanc plantam olim tantum in Judæa reperiri credebatur, ut scribit *Plinius* (d): *Balsamum uni Terrarum Judææ concessum est, quondam in duobus tantum hortis utroque Regio, altero jugerū xxx. non amplius, altero pauciorum. Idemque Autor narrat (e) Vespasianum Judæa capta, Balsamum nunquam alias visam arborem in Triumpho ostendisse, ut erat Romanorum Imperatorum usus, qui, si quid visendum, & memorabile, atque aevo priorē incognitum in devicta Provincia fuisset, velut rem spectatissimam novo invento, una in Triumphis adferre consueverant, ut refert Alexander ab*
Ale-

(a) Ad II. Georg. (b) Lib. xvii. cap. viii.

(c) Dendrologiæ lib. i. fol. L. lit. E.

(d) Lib. xi i. cap. xxv. (e) Ibidem.

Alexandro lib. vi. Dier. Genial. cap. vi.

Non aliter scribunt etiam *Dioscorides* & *Theophrastus*, qui ejusdem fere supracitatis *Plinii* verbis tititur: *Justinus* itē *Historic.* inquit: *In Judaea in Valle Jericho nascitur Balsamum quodam in loco, ubi Regule Palatium, & hortus Balsami reperitur.* Insuper legimus, quod in frequentibus illis Emporii Tyri nundinis, etiam Balsamum adfluebat, hocque ex Judaea perlatum, ut ex *Ezechielis* verbis (a) observare licet: *Juda, & Terra Israel ipsi Institores tui in fermento primo Balsamum, & mel, & oleum, & resinam proposuerunt in nundinis tuis.* Ubi LXX de Balsamo non locuntur, sed de *Unguentis*, & Hebraicus Balsamum hic *נב* Pannagh vocavit, uti legitur quoque apud *Joan. Linghtfootum* in *Centuria Chorographica Matthaeo praemissa cap. xxxvii*, in quo de Urbe Jericho loquendo scribit: *Finiatur hujus Urbis, & loci descriptio verbis Talmuldicis, Babylon Berachot fol. 43. i. משחא דאפרסמא* Quanam Orationis forma utuntur super

(a) Cap. xxvii. 17.

per Balsamum? *Benedictus sit, qui creavit unguentum Terrae nostrae, nam enumeratum est Jerichunte, & propter ejus odorem vocatum est יריחו Jericho: illud autem est Pännag, de quo mentio in libro Ezechielis. Judah, & Terra Israelitica mercatores tui, erant in tritico, Minzith, & Pannag. Hoc vidi in libro Josephi ben Gerion. Et tandem Joseph. Hist. lib. Antiq. Judaic. fatetur: In adventu Reginae Sabae sub nomine Hester, in verbis Reginae beneficio Balsamum in Judaea propagatum, cum plätulas Balsami inter reliqua dona Salomoni vivas asportavit. Quia autem nonnulli ex Ethiopia, vel ex Egypto Balsamum adportasse credunt praelaudatam Regnam, doctissime advertit Samuel Bochartus(a), Balsamum Arabicam esse plantam, non Ethiopicam, eo quia nemo est, qui Balsami in Ethiopia natj meminerit, & quantum ad Egyptum, etsi feracem Balsami esse Dioscorides, & alii adserant: indigenam tamen plantam non fuisse, sed aliunde recens advectam,*
 quo

(a) In Geographia Sacra lib. II. cap. xxvi.

quo aevo scripsit *Dioscorides* : In Egypto itaque , & Judaea ex Arabia Felici Balsami plantae pervenerunt , unde ibi patrium solum earum esse , ut inter Veteres testantur *Diodorus Siculus* (a) , & *Pausanias* ; (b) Ex Neotericis vero *Petrus Bellonius* (c) , *Andreas Chiocchus* (d) , *Joannes Ponas* (e) , aliisque praetermissis , *Carolus Clusius* (f) .

Praefatas Judaeae , & Egypti Balsami plantas , ex quibus verum , & optimum Balsamū fluebat extinctas esse ob Jerusalem excidia , proptereaue nullibi amplius exstare , non pauci , qui de Balsamo scribunt , ostendere conantur , inter quos praesertim *Amatus Lusitanus* , & *Nicolaus Monardus* Hispanus , qua de causa adferunt aliud esse Opobalsami genus , quod in Indiis nascitur , contra quos scribit *Prosper Alpinus* in suo *Dialogo de Balsamo* , ad quem Lectores remittimus .

Hic

(a) Histor. lib. xvi. (b) *In Boetica*. (c) Lib. ii. cap. xxxix. *suarum Itiner. Observat.* (d) *In Descriptione Musaei Franc. Calceolarii Junior. cap. de Opobalsamo.* (e) Lib. de Balsamo. (f) *Exotic. lib. x. cap. ix. in Annot. ad Monardum de Balsamo pag. ccciv.*

Hic tamen eruditionis gratia, quae de Balsami plantis in Egypto memoriae prodidit *Petrus Martyr* (a), adferre, e re nostra esse ducimus: scribit enim, tamquam testis ocularis, ibi fontem exstare, e cujus aqua olim Balsametum rigabatur, in quo Christum infantulum a Virgine Matre ablutum fuisse, vetus Traditio habet, tam apud Christianos, quam apud Saracenos. Ad locum (quem nostra tempestate Mataraeam Incolae adpellant ab Urbe Cairi passuum millia circiter decem distātem) eo tempore, quo Balsamum colligebatur, Soldani, relaxandi animi gratia se se quotannis conferebant; at nunc eo loci desertum est, eo quia tam pretiosi arbuta liquoris interierunt, sed incertum an Custodum incuria, an fraude, dolove, & invidia, an Religione, & pietate laesa, id acciderit. Quidam enim viridarii Custodes terram irrigando, male temperasse ajunt; ex fonte namque vivo puteali tamen in eo loco scaturienti aqua exhausta, arbuta illa rigabantur, & nutriebantur: neque enim ex simplici illa materia Bal-
sa-

(a) Lib. III. *Legationis Babilonicae.*

samum constabat, quod non aliter ex per-
fractis, aut concisis ramis per stirias, &
guttas cadentes colligebatur, quam

Vitium putaturis lacrymales guttae ca-
dunt, cum apud nos verno tempore pal-
mites inciduntur: sed nullam praeterea
ejus fontis aquam transplantatis Balsami
arbuſtis adhuc, ut nascerentur, aut adul-
tis, ut coalescerent profuisse umquam lō-
go experimento comprobatum est. Im-
mo, & cum in aliud solum transferren-
tur, eadem etiam aqua inde adsportata pa-
rum viguisse. Rex enim quondam Cy-
prius, nomine Jaches Caitbejo, Soldano
permittente arbusta pauca, cupasque
ipsas aqua plenas, quibus illa irrigaret
in Cyprum adferri jussit, ubi neque Bal-
samum procreabant, neque frutices diu
vixerunt.

Qui fraudem intervenisse censent,
ajunt, id factum injectu panni mestruo
infecti, cujus venenifera vi arbusta Balsa-
mi radicitus enecta fuerint. Ast qui laesā
pietatem credunt, ita praedicant, inquit
Martyr; Cautum fuit semper priscorum
Regum Soldanorum decreto, ne Judaicae
Pro-

Provinciae quisquam Balsametum ingrederetur, ne quid ignominiosum in loci Numen perpetrarent, cum in eo fonte parvuli Jesu, quo tempore in Egypto latitavit, pannos, quibus involvebatur, Maria Virgo laverit, ubique arbuſta germinabant, ibi soli siccandos expoſuerit: Beatam namque Virginem Mauri observant, ejusque nomen religiosissime venerantur: Incautos igitur ad custodiam Soldani constitutos Oeconomos, Judaeum, qui se Maurum profitebatur admisſiſſe, inquit, Judaeamque Uxorem suam, quam intromiſit, parvulum utriusque filium, linteaque infantuli in opprobrium Matris Christi in ipſo fonte immerſiſſe, ac lintea ibidem siccanda protendiſſe volunt; quare terram, cujus virtute arbuſta germinabant, fontemque cujus vigore rigata nutriebantur, illico post contumeliam vim suam amiſiſſe, inhaeſitanter adſerunt. Utcumque ſit, omnia illa arbuſta radicitus interiſſe, nec ullum ex eis exſtat veſtigium. Haec narrat *Martyr*, qui initio Seculi XVI fatiſſeſſit, de Balsami Egypti plantis.

Ex

Ex opposito vero Illustrissimus Princeps *Nicolaus Christophorus Radziwilius Dux Olicae, & Niesvisii Palatinus Vitenensis* qui anno MDLXXXII e Polonia egressus; Venetiisque anno sequenti solvens, peregrinationem Jerosolymitanam iniit, & Aegyptum quoque lustravit, indicare videtur Balsami liquorem ferme ad illud tēpus, quo in Aegypto erat durasse, ejusque plantas duos circiter cubitos altas esse: Immo subjungit: in Felici Arabia Imperatore Solimāno procurante, Balsamū in copia provenire ex praefato Aegypti Balsameto, ut plurimum transplantatum: quod tamen a veritate longe abest: In Arabia enim, ut supra ostendimus, ne dum Balsami plantae semper exstiterunt; verum ex eapse in Judaeā, & Aegyptum translatae fuerunt. *Brendembachius* item Metropolitanae Mogūtinae Ecclesiae Decanus in suo *Hodaeporico Jerosolymitano*, qui suam ad illa loca peregrinationem suscepit Anno MCCCCLXXXIII scribit: Inter cetera in Aegypto visenda, vidisse quoque Balsami hortum, qui adhuc odoriferum illum liquorem reddebat, & de

D

font-

fonte, quo plantae irrigantur idem, quod *Martyr* refert.

Nec observatione indignum est, quod tradit *Cardanus de subtilitate lib. xvii*, (a) circa puteum a praefatis Historicis memoratum, dicit enim, ex sola illa aqua Balsami plantas coalescere, eo quia cū puteus ille propinquus sit Nilo, cujus aqua tenuissima est, atq; aereae substantiae, eadem imbuta certo bituminis genere, alere propterea est apta Balsami arbuta, non autem alia, nisi ei consimilis.

Quidquid autem sit de his, quae huc usque scripsimus, certum est postea pluribus in Orbis partibus repertas fuisse Balsami plantas, & nunc in utraque India non paucas inveniri, ex quibus Opobalsamum fluit, & ex Indiis in Europam quoque praefatas plantas delatas esse,

Tres autem Opobalsami species ex America hodie ad nos deferuntur: *Peruvianum* nempe, *Tolutanam*, & de *Copaiba*.

Peruvianum Opobalsamum, vulgo *Indicum nigrum* adpellatum, ex inciso arboris, quam *Franciscus Hernandez*

(a) Edit. Lugdun. MDL.

dez (a) describit, cortice stillans, colore rufo ad nigrum vergente, sapore acri, & amaricante, fragantique odore. Illud tamen, quod in nostras Regiones adfertur ex ramis, & truncis arboris per coctionem extrahi Nicolaus Monardus advertit: Id quod etiam notat sub voce Baume Autor Dictionarii Universalis Gallico, latinoque sermone Serenissimi Principis de Dombes jussu editi his verbis: Mais les Indiens gardent le naturel pour eux, & nous envoient de l'artificiel, qu'ils font en faisant bovillir le tronc, & les branches hachées de cet arbre, & en arrasant avec une coquille l'huile, qui nage au dessus de cette decoction, & qui est de couleur noire, rougeâtre, & fort odoxiferaute.

Tolutanum ex arboris Piniformis cortice vulnerato prodiens coloris est ex padicei ad aureum vergentis, mediae inter liquidum, & densum speciei in principio; postea vero siccae consistentiae, saporis non ingrati, atque odoris excellentissimi, quod in nucum Indicarum putaminibus in Europam advehitur, & in Phar-

D 2

ma-

a) Lib. III. Histor. natur. Mexic. cap. XI.

macopeis, *Balsamum Hispanicum siccum*,
vulgo adpellatur.

Opobalsamum denique de Copaiba, *subindici albi* epitheto notum, quod etiã ad praecedentium discrimen, *Brasilense* vocare liceret, cum magna ejus in Brasilia copia ex arborum, quas *Georgius Marcgravius (a)*, & *Guillelmus Piso (b)* descripserunt, ad medullam usque incisus, aut terebra perforatis, corticibus profluat.

Hujusmodi autem Balsamiferas Indiarum, seu Novae Hispaniæ arbores, trium esse specierum, advertit prae laudatus *Ullisses Aldrovandus (c)*, quarum I. Indigenarum illorum lingua : *Hoitziloxitl*, II. *Avaconex*, III. *Maripendu* vocari.

Praeter relatas Opobalsami species, quae in celebri volumine, cui titulus : *Pharmacopeja Augustana renovata (d)* referuntur, aliae duae in Pharmacopoliis inveniuntur. Altera, quae distillationis ope educitur, ut scribit *Moses Charas*
Me-

(a) In *Histor. Plantar.* lib. III. cap. XVII.

(b) *Histor. natur. & Medic. Indiae Occident.* lib. IV. cap. IV. (c) *Dendrologiae* lib. I. fol. CXVI. lit. E.

(d) *Augustae Vindellicorum an. MDCCX.* editi,

Medicus-Chymicus Regiae Majestatis Angliae(a). Altera, quae *Orientalis* nuncupatur, mihiq; ostendit praeclarissimus Vir Fr. Franciscus Vassallus in suo Pharmacopolio, quam ex Balsami plantis in *Mecha* Arabiae Felicis Urbe, & Maumethanicae superstitionis capite, existentibus fluere adseritur. His notatis ad controversiae decisionem descendamus.

Et sane verosimillimum, ne dicam certissimum est, quod si attendamus verba *S. Gregorii Magni* Pontificis, qui, ut ostendimus illo seculo in vivis erat, quo usus in Ecclesia incepit admiscendi Opobalsamum cum oleo in Sacro Chrismate conficiendo, Judaicum Opobalsamum praecise in dicta confectioe necessarium esse, dicendum sit; cum, ut supra retulimus, praelaudatus Pontifex in *caput 1. Cantic.* scribat: *In Engaddi Balsamum gignitur, quod cum oleo Pontificali benedictione Chrisma efficitur, &c.* quod etiam in dictum *cap. Cantic.* repetit *Venerabilis Beda*: *Engaddi* enim, ut ex *Hieronymo* refert *Carolus Ste-*

D 3 pba-

(a) Tom. III. suor. Oper. cap. xx.

phanus (a) Vicus praegrandis Judaeorum est juxta mare mortuum: unde Opopobalsamum venit, quas Vineas Engaddi Salomon in Canticis nominat, & idem alibi: Engaddum ager est Terrae Judaeae, non tam Vincis, quam Balsamis florēs. Idemque scribit Simonius in suo magno Bibliae Dictionario Gallico sermone edito, verbo Engaddi.

His tamen non obstantibus adserendū est: modofatos Sanctos Doctores, ideo de Judaico Opopobalsamo ad Chrismatis confectioem, locutos fuisse, eo quia, ut recte advertit *Sambovius: soli Judaeae concessas Balsami arbusculas olim credebatur*; deinde vero, cum alibi, & praesertim in utriusque Indiae Regionibus repertae sint, ex quibus, quod exsudat ad nostras adsportatur, & Judaicum Opopobalsamum, ut non pauci memoriae tradiderunt, deperditum sit; nostris propterea temporibus ad Chrisma conficiendum Indico uti debemus.

Bonacina autem (b) docet: Remotam Sacra-

(a) In suo Diction. Histor. Geogr. & Poet. ver. Engaddi

(b) Tom. I. de Confirm. disp. III. q. un. pun. III. pr. I.

*eramenti Confirmationis materiam esse
Chrisma, quod conficitur ex oleo oliva-
rum admisto Balsamo cujuscunq; loci sit.*
Et Conrinchius (a) scribit: *Nota demum ad
essentiam Sacramenti Confirmationis ni-
hil referre: an sit Balsamum Palaestinu,
an Indicum, sicut non refert ad consecra-
tionem: sitne vinum Rhenanum, an Grae-
cum, rubrum, an album; etiam si forte
haec specie differant: Unde patet Paullum
III, & Pium IV. non dispensasse cum In-
dis (ut quidam putant) ut liceret iis Bal-
samo Indico conficere Chrisma; sed tan-
tum definivisse illud Balsamum esse ve-
ram, & sufficientem materiam ad confi-
ciendum Chrisma.*

Mihi tamen, ut verum fatear, tam fa-
cilis, & indistincta locutio praelaudatorū
Doctorum, hac in re stabilienda, non adri-
det: In Sacramentis enim, conficiendis,
tutioribus semper materiis uti debemus,
quaeque magis ad mysteria exprimenda
sint aptae, juxta eorum institutionem,
& quod praefertim adinet ad Confirma-
tionis Sacramentum, conformari, quātum

D 4 pos

(a) De Sacram. qu. LXXII. art. III. dub. I. n. XL.

possibile est, nos debemus in Chrismate conficiendo, quod est ejus materia remota, ut Doctores locuntur, ad usum illius aevi, quo Sancta Ecclesia Opobalsamum cum oleo misceri decrevit: Cum itaque ex *S. Gregorii, & Bedae* verbis Judaicum Opobalsamum, quod verum, & optimum ab omnibus Scriptoribus adseritur, illo tempore fuisse necessarium colligimus; si praefatum habere amplius nō possumus, de illis speciebus, quae nunc apud nos sunt, meliorem, Judaicoque conformiorem eligere oportet, ut cōstat etiam ex eo, quod legitur in *lib. de Divin. Officiis Alcuino* adtributo, in quo habetur: *Conficitur Chrisma ex oleo mūdissimo, & OPTIMO BALSAMO.* Quapropter accurate scribunt complures Doctores, *Paullum III, & Pium IV.* vere cum Indis dispensasse, ut in Chrismate conficiendo Indico Opobalsamo uti possent, sicut hodie, & nos in Judaici locum.

Dicimus ergo, ut Chrisma rite conficiatur, ex illis tribus Opobalsami speciebus, quae nunc ex Indiis advehuntur, secunda, *Tolutana,* nimirum, quod in nucum

In-

Indicarum pitaminibus in Europam defertur, uti debent Sacri Praesules.

Et ratio evidentissima est, quia **Opo-**balsamum ad Sacrum Chrisma conficiendum debet esse optimum, & non mistum, odorisque suavissimi, juxta illud *Ecclesiastici* xxiv. 21. *Quasi Balsamum non mistum odor meus*, propter mysterium in eo expressum; denotat enim Fideles, quum Sacramento Confirmationis perficiuntur, ut jam non sibi singulariter vivant, eam virtutum omnium suavitatem effundere oportere, ut cum *Apostolo* dicere possint (a): *Christi bonus odor sumus*, ut supra etiam diximus. At primae speciei **Opo-**balsamum, nempe *Peruvianum*, quia, ut retulimus, per coctionem extractum ad nostras pervenit Regiones, vere **Opo-**balsamum dici non potest; **Opo-**balsamum enim sincere adpellatur, juxta ejus etymon, quod ex **Balsami** plantis incisis naturaliter profluit: Cum ergo praedictum ex ramis, & truncis per coctionem extrahatur, genuinum **Opo-**balsamum non est, sed **Balsami** decoctio, adulterationis non
pa-

(a) II. Corinth. II. 15.

parum suspectum , ut advertit etiam *Prosper Alpinus in suo Dialogo de Balsamo* . Insuper praefatum decoctum , nec *Opobalsami* habet colorem , cum sit niger , qui color in *Opobalsamo* , ut scribit idem *Alcuinus I.c.* : *Nunquam ab aliquo nostrorum, vel Arabum visum est, neque auditum; & paulo post subjungit: Illum etiam succum nigri coloris, qui ab Occidentalibus Indiis defertur, improprie Opobalsamum vocari.* Et rationem adfert: *quia in Occidentalibus Indiis ex protera, & magna arbore nascitur, quae quidem magnitudine, figura, ramis, foliis, fructibus, a vera Balsami arbore longissime differt.* Sive ergo prae adsertum *Opobalsamum nigri coloris* ex coctione confectum sit, sive sit succus, suspectissimum est, ac proinde nullimode ad *Chrisma* rite conficiendum aptum, & decens est .

Quantum ad tertiam adtinet speciem, ad illam nimirum, *de Copuiba*, seu *Brasilianam*, non est suspicionis undequaue expers. I. quia praedictum *Opobalsamum* ex arboribus in *Brasilia* existentibus, & ad medullam usque incisus corticibus in
ma-

magna copia profluit, ut scribunt supra-
 citati *Marcgravius*, & *Piso*, & exprimit
 quoque praelaudatus *Autor Dictionarii*
universalis, &c. his verbis: *Ce baume est*
fort clair, de la consistance, & de l'odeur
de l'huile de therebentine distillée: on en
tire quelque fois jusc' a douze liure dans
l'espace de trois heures. Cum Dioscorides
 (a) referat, ex Balsami plantis, quae in Ju-
 daea, & Aegypto oriebantur, & genuinae
 ab omnibus agnoscuntur, aestivis sub or-
 tu Canis ardoribus, ferreis unguibus in-
 cisis, tam exiguo stillatu succum, seu O-
 pobalsamum, manare, ut annis singulis
 ne plures quidem, quam seni, septenive
 congii cogantur, inibique pondus duplo
 rependitur argento. II. quia in eo Opo-
 pobalsamo nullam agnoscit ex qualitati-
 bus genuini, quod in Arabia gignitur
 (& idem est cum Judaico, & Aegyptiaco)
Joannes Veslingius in *Vindiciis Opobal-*
sami. Quapropter scribit, ex tribus ad-
 fertis Opobalsami speciebus, secundam
 tantum, illam nempe, quae in mucum In-
 dicarum putaminibus advehitur, praeci-
 pue

(a) Lib. I. de Medicinali Materia cap. XVIII.

pue cum Arabico, & consequenter cum Judaico cognationem habere. Et quidem tametsi Tolutanum Opobalsamum omnia ad unguem non habeat Arabici, vel Judaici Opobalsami accidentia, quod ad colorem tamen adtinet, mellei nimirum obscurioris, ut scribit *Alpinus*, & quod ad saporem non ingratum, modice, scilicet gustum mordentis, ut advertit *Dioscorides*, & tandem quod ad odoris suavitatem, & excellentiam cum Judaico valde convenit, atque inter species, quas Opobalsami nunc habemus, ut optimum putari debet, quapropter eo uti debent Sacri Praesules in Sacri Crismatis confectione in Judaici locum, quod *Sanctus Gregorius*, & *Venerabilis Beda* requirere videntur.

Et quidem praefata Opobalsami specie, *Tolutana* nimirum, in Crismatis confectione usos fuisse Hispanos Episcopos Catholicorum Rituum, Ecclesiasticaeque Disciplinae observantissimos certissime constat ex *MS. Pontificali* Conchensis Ecclesiae, in quo sub Rubrica: *Institutio, quo ordine, & decore oporteat Epi-*

Episcopum Sanctum Chrisma conficere, legitur (a): *Tunc Balsami ampulla petatur alta voce a Diacono, & quasi cum Graphio particula ejus extrahitur, ut benedicatur.* Et post Oprobalsami benedictionem subjungit: *Deinde suspenso sic Balsamo convertit Episcopus intentionem ad Oleum Chrismale, &c.* & tandem Olei benedictione peracta, sequitur: *Excutitur de Graphio intra oleum fortiter Balsamus, & cum igne cogitur distillare.* Ex quibus patet Oprobalsamum, quo prae laudati Praefules in Chrysmatis confectione utebantur, liquidum sane non fuisse, ut est illud *Peruvianum*, aliaeque a nobis recensitae species, sed si non omnino durum, vel siccum, valde saltem densum, & ad duritiam vergens, ut est *Tolutanum*, quod tamen si Hyemali tempore sit durum, incipiente nihilominus Vere, atque per totum Aestivi temporis decursum, siccitatem illam, & duritiam, non modice relinquere observatur, uti est etiam,

(a) Apud Edmundum Martene in Tract. de Antiqu. Eccles. discipl. in Divin. Celebr. officii cap. xxii.

etiam, cum recenter ab Indiis defertur. Si enim ex illis speciebus totaliter liquidis erat Opopobalsamum, quo Praefules in praefata Ecclesia utebantur, Graphio sane extrahi non potuisset, nec extractum in Graphio suspensum, ut ab Episcopo benedictionem reciperet, sustineri potuisset; nec tandem, ut distillaret, atque cum oleo misceretur, ignis ministerium fuisset necessarium.

Quod ad alias postremo Opopobalsami species adinet, ad illam nimirum per distillationem eductam, & ad aliam, quam Orientalem adpellant, & ex *Mocba* defertur, certum est adulterinas esse; unde prima a laudato *Mose Charas*, omnibus deterior dicitur: quippe quae inter distillandum maxima parte odoris, & praestantissimarum virium exiit. Secunda vero tam suspecta peritis Pharmacopolis est, praesertim prae laudato Fr. Francisco Vassallo, ut ejus vice in Theriacae confectioe, ad quam Orientale Opopobalsamum inter cetera Pharmaca requiritur, Myristicarum nucum oleo utuntur. Haec sunt, quae circa
pro-